

תמיד נשחט פרק חמישי פסחים

נה.

עין משפט נר מצוה

א א ב מיי פ"ח מהל'
מתקין הלכה ג א סג
עין קל:
ב ב מיי פ"ח מהל' י"א
ופ"ו הל' י"א:

תמיד נשחט מאחרין ליה תרתי שעי. אכל טפי לא שלא
היו רואים לעשות כל כך צלמנוס סמוך לחשיכה ורצא
למפרש לקמן מילמיה דר' ישמעאל כסדרו בחול בעלמא כן סדרו
בשבת ערב הפסח וקרב הפסח^א (בשמונה) ומחלה היינו בדוקק
משום ממכר זישראל:

תמיד. של זין הערבים: וקרב בשעשה ומחלה. גמר הקרבנו
שהיו שזין שעה אחת בעשייתו. ובגמ' מפרש טעמא:
ערבי פסחים. מקדמין ליה משום דבעי למיעבד פסח אחריו.
בזרייתא מפרש בגמ' [וע']. מנא לן דפסח אחר תמיד: חל ערב פסח
בערב שבת. צעין לאקדומי טפי
משום דבעי לשחוט פסח אחריו
וללותו מבעוד יום: גמ' זין
הערבים. מבעוד יום: גמ' זין
שהלל נוטה קריין זין הערבים והוה
ליה למכתב בערב ושני דבזרייה
וכתב זין הערבים לרעה חלוק
הערב לשני חלקים^ב שמי שעות ומחלה
לכאן קודם לעשייתו וז' שעות ומחלה
לכאן לאחר עשייתו: אלא אמר
רבא. כולה פתגמא דרבנן היא
דמלאורייתא כל ששעות אחרונות
כשירות דהיינו ממי ינטו כללי ערב
^ג דהיינו מחזי שבע ואילך שהחמה
נוטה למערב והלל למזרח כשאלס
עומד כנגד החמה ללו נוטה למזרח
חזי שש וחזי שבע היא עומדת
באלמע הרקיע ואין כל נוטה אלא
לל כל אלס תחתיו: ואמר מר.
לקמן בזהאי פירקא [וע']: עליה חזי
השלמים. על תמיד של שחר השלם
כל הקרבנות ולא תשלמים על תמיד
הערב דלאחר תמיד הערב לא
תקריב קרבן לפיכך אף על פי
שזריים מקדמין למנות התקינו
לאחריה כדי שיביאו נדרים
ונדבותיהן והא כשר לקריבין ובשבת
נמי אף על גב דליכא נדרים
ונדבות מאחרייה ליה משום דרמי'
גזירת נדרים ונדבות דחול כדמפרש
לקמון^ד: לליית פסח אינו דוחה שבת
מפני שזריך הדיוט היא ויכול לללות
מבעוד יום: ומוקמינן ליה אדוניה.

תורה אור השלם

1. את הקבש אחר
תעשה בבקר ואת הקבש
השני תעשה בין
הערבים: במדבר כח ד
2. והאש על הפזב
תוקד בו לא תבכה ובער
עליה תבוקן עצים בבקר
בבקר וצדף עליה העלה
והקטיר עליה חלבי
הקטירם: ויקרא ו ה

רבינו חננאל

תמיד נשחט בשמונה
ומחצה וקרב בתשעה
ומחצה כו'. מנא הני
מילי, ובא ר' יהושע
לפרש כי מן התורה
הוא זה השינוי, ונדחו
דבריו, ופשיט רבא מנחה
התמיד של בין הערבים
ממי ינטו צללי ערב.
מאי טעמא. בין הערבים
משעה שמתחיל היום
להעיר משמש תחילת
שעה שביעית הוא בין
שני הערבים בין ערב
דאתמול לערב דהאידיגא
שכל הלילה נקרא ערב
בשמונה ויהי ערב ויהי
בקר ונמצאת מצות התמיד
מתחלת שביעית. הלכך
כל השנה דבעינן להשלים
כל קרבן ואחר כך תמיד
של בין הערבים דאמר
מר דהקטיר עליה חלבי
השלמים, השלמים למה
לי, וכי אין מקטירין
אלא חלבי השלמים והלא
חלבי החטאות והאשמות
ביצא בתן, אלא לומר
לך עליה השלם כל
הקרבנות כולן, וכיון
דאיכא בכל השנה נדרים
ונדבות עבדינן להו קודם
התמיד של בין הערבים
מאחרין לה לתמיד שתי
שעות ומחצה ועבדינן ליה
בשמונה שעות ומחצה.
ערב פסח דבעינן פסח
אחר התמיד עבדינן ליה
בשבע ומחצה, כדי שתהא
השעות ביום לשחיטת
הפסח. חל ערב הפסח
להיות בערב שבת דאיכא
נמי צליות הפסח דבעינן
מבעוד יום. עבדינן התמיד
כיון התורה בשש שעות
ומחצה. ת"ר כסדרו בחול
כך סדרו בשבת דברי ר'
ישמעאל ר' עקיבא אומר
כסדרו בערב הפסח ופירש
ליה אביי הכי, כסדרו בחול
בערב הפסח כשבע שעות
ומחצה כך סדרו בשבת
בערב הפסח דברי ר'
ישמעאל, נמצאו דברי ר'
ישמעאל במשנתו דקמינן
בשבע שעות ומחצה בערב
הפסח נשחט התמיד בין
בחול בין בשבת, ר'
עקיבא אומר התמיד של
בין הערבים של שבת
בערב הפסח היה נשחט
בשש שעות ומחצה כסדרו
בערב הפסח שחל להיות
בערב שבת. ובהא פליגי
ר' ישמעאל סבר מוספין
קודמין לבין חלבי הפנים
הלכך מוספין בשש כו'.
ר' עקיבא סבר ביישין
קודמין הלכך ביישין
במשום ומוספין בשש
והתמיד בשש ומחצה.
ודחי לה רבא הוא דאביי
ואמר הכי מן[דן] כסדרו

מוקמינן ליה אדוניה ב' שעות

ומחצה. זריש אמר
להן הממונה (יומא דף כח:)
ונשחטיה ממי משחרי כחלי פי'
מתחלת שבע ומשני משום
ללא מכווני:

רבי ישמעאל סבר מוספין קודמים
לבייבין. דוקא בשבת דערב
הפסח פליגי דליכא היתירא
שמקדמים אותו מפני עשיית הפסח
שאחריו ולא שייך למיגור אטו חול
אכל^א בשבת דעלמא קרב כסדר
החול גזירה שבת אטו חול:

וקעבדינן ליה ב' ומחצה.

ואי' וליעבדיה
בתחלת שמונה ופי' בקונטרס לפי
שלין חלוק הלחם כלה בסוף שבע
ואין נראה לר"י דהא לר"ע קאמר
צויקן תחמש ומוספין שש משמע
לר"ע ליכא שיהיה דבזקטרה וחילוק
לחם אלא שעה ג' ונראה לר"י כלשון
אחר שפי' בקונטרס:

מידו ר"ע כסדר הפסח שחל להיות ערב שבת קתני.

אע"ג דלרצא נמי איכא למיפדך
כדפריך בסמוך רצה צר עולא מדי
כסדרו בחול בעלמא כן סדרו בשבת
בערב הפסח קתני רבא לך תשיב
ליה פירכא דהא ר' ישמעאל
אמתי' קאי דקמינן דערב הפסח
שזו זין בחול זין בשבת ועליה
פליג רבי ישמעאל ולכן לא היה
נריך להזכיר דבזרי ערב הפסח:
חיישינן לבייבין בישראל.
הואיל ואין לדחמ

תמיד נשחט בשמונה ומחצה וקרב

בתשעה ומחצה בערבי פסחים
נשחט בשבע ומחצה וקרב בשמונה ומחצה
בין בחול בין בשבת^א חל ערב פסח להיות
בערב שבת נשחט בשש ומחצה וקרב בשבע
ומחצה והפסח אחריו: גמ' מנא הני מילי
אמר ר' יהושע בן לוי דאמר קרא יאת הכבש
אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה
בין הערבים הלךוהו לבין שני ערבים ב' שעות
ומחצה לכאן שתי שעות ומחצה לכאן ושעה
אחת לעשייתו מתוב רבא בערבי פסחים
נשחט בשבע ומחצה וקרב בשמונה ומחצה
בין בחול בין בשבת ואי סלקא דעתך
בשמונה ומחצה דאורייתא היכי מקדמינן
ליה אלא אמר רבא ב' מצותו דתמיד משינומו
צללי ערב מאי טעמא דאמר קרא בין הערבי'
מועידנא דמתחיל שמשא למערב הלכך
בשאר ימות השנה דאיכא נדרים ונדבות
דרחמנא אמר^ב עליה חלבי השלמים ואמר
מר^ג (עליה חלבי השלמים)^ד עליה השלם כל
הקרבנות כולם מאחרין ליה תרתי שעי
ועבדינן ליה בשמונה ומחצה בערבי פסחים
דאיכא פסח אחריו קדמינן ליה שעה אחת
ועבדינן ליה בשבע ומחצה חל ערב פסח
להיות ערב שבת דאיכא נמי צליות דלא
דחי שבת מוקמינן ליה אדוניה בשש ומחצה
ת"ר כסידורו בחול כך סידורו בשבת דברי
ר' ישמעאל רבי עקיבא אומר כסידורו בערב
פסח מאי קאמר אמר אביי הכי קאמר כסידורו
בחול בערב הפסח כך סידורו בשבת בערב
הפסח דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר
כסידורו בערב הפסח שחל להיות בערב
שבת כך סידורו בשבת ומתני' דקתני בין
בחול בין בשבת רבי ישמעאל היא במאי

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ביישין וכו'
לכילתא כהניס כדכתוב
והימיה:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אלא אבר
רבא דהיינו סוגי שבע
וכי רש"י שבת ד"ט ע"ב
ד"ה מנחה גדולה ו"ע
מסוגל דיומא דף כח ע"ב
ורש"י לקמן דף כג ע"ב
ד"ה ט"ו מילין:

מוסף רש"י

חל ערב פסח להיות
בערב שבת. והלך לומר
תמיד של בין הערבים ככל
יכולת לפי פסחים נשחטו
אחריו וצריך לללות מבעוד
יום (יומא כח:). עליה
חלבי השלמים. והש
ליה לשון השלמה, עליה
על העולה תמיד של שחר,
האמורה בראש המקרא,
שנאמר ועקר עליה העולה
והקטיר, והוא מקדמין ליה
אחריה כל הקרבנות, ולא
על שני הערבים, למד
על תמיד של בין הערבים
שהוא אחרון לכל הקרבנות
(שם ג, ג).

מוסף תוספות

א. אביי ורבא מודו. מוס'
שאלן. ב. א"כ מאי שנא
דאין שיעור ביישין לר"ע
כמו לר"י ולימא ר"ע
מוספין בתחלת חצי שעה
ששית. שם.

קא מיפלגי במוספין קודמין

לבייבין עבד להו למוספין בשש ובייבין בשבע ועביד ליה
לתמיד בשבע ומחצה רבי עקיבא סבר בייבין קודמין למוספין בייבין
במשום ומוספין בשש ועביד ליה לתמיד בשש ומחצה מתקיף לה רבא
מידו רבי עקיבא כסידרו בערב הפסח שחל להיות בערב שבת קתני
כסידרו בערב הפסח סתמא קתני אלא אמר רבא הכי קאמר כסידרו
בחול דעלמא כך סידרו בשבת בערב הפסח דברי רבי ישמעאל רבי
עקיבא אומר כסידרו בערב הפסח ומתני' דקתני בין בחול בין בשבת רבי
עקיבא היא במאי קא מיפלגי בשרא במכמר בשרא קמיפלגי רבי ישמעאל סבר
חיישינן למכמר בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישינן למכמר בשרא
אי

קא מיפלגי במוספין קודמין

לבייבין עבד להו למוספין בשש ובייבין בשבע ועביד ליה
לתמיד בשבע ומחצה רבי עקיבא סבר בייבין קודמין למוספין בייבין
במשום ומוספין בשש ועביד ליה לתמיד בשש ומחצה מתקיף לה רבא
מידו רבי עקיבא כסידרו בערב הפסח שחל להיות בערב שבת קתני
כסידרו בערב הפסח סתמא קתני אלא אמר רבא הכי קאמר כסידרו
בחול דעלמא כך סידרו בשבת בערב הפסח דברי רבי ישמעאל רבי
עקיבא אומר כסידרו בערב הפסח ומתני' דקתני בין בחול בין בשבת רבי
עקיבא היא במאי קא מיפלגי בשרא במכמר בשרא קמיפלגי רבי ישמעאל סבר
חיישינן למכמר בשרא ורבי עקיבא סבר לא חיישינן למכמר בשרא
אי

בחול בערב הפסח קתני כסדרו

בחול בערב הפסח קתני כסדרו. ופירש רבא הכי כסדרו בחול בעלמא בשמונה ומחצה כך סדרו בחול בערב הפסח
הפסח, כמנתיין דקתני בין בחול בין בשבת בשבע ומחצה. ובמכמר בשרא פליגי, ר' ישמעאל סבר כיון דלא צלינן ליה עד לעת ערב, אי שחטת ליה לפסח משעה שביעית אתי בשרא מאחרין ליה
ושחטין ליה [לפסח] משעה עשירית ולמעלה, ור"ע לא חייל למכמר בשרא. פי' מכמר, כגון כימוש כדגריסין באיזהו נשך בדיחם מכמר עוילי לבי דפא כו'.

(א) ונראה כי לפי רבינו יונה ג' אחרת בגמ' דרבא מוקשה על אביי דגם דגברי ר"י א"א לפרש כן דמדי כסדרו בחול בע"פ קמי וכו'.